

De eeuwige discussie: wel of geen kunstgras in betaald voetbal

Is kunstgras nu het excuus of de oorzaak voor de matige prestaties van het Nederlands topvoetbal?

Eind vorig jaar laaide de discussie over de rol en wenselijkheid van kunstgras in BVO-Nederland weer helemaal op. Kunstgras zou een van de hoofdoorzaken zijn waarom het Nederlandse voetbal internationaal niet langer meedoet. Is dat wel zo?

Auteur: Guy Oldenkotte

Juist op het moment dat sportveldbeheerders in Nederland zich opmaakten voor een korte vakantie zonder zorgen, vond een aantal voetbalbestuurders dat het tijd was om eens flink aan de stoel van de veldbeheerders te schudden. Ondanks het goede resultaat van Oranje op het WK in Brazilië was de KNVB bezorgd over de toekomst van het Nederlandse voetbal. Daarom was besloten een groots congres te organiseren, waar de crème de la crème van de Nederlandse voetballerij aanwezig was. Nog voor de aftrap was genomen, was de toon al gezet: het uitblijven van aansprekende resultaten van de Nederlandse topclubs in de Europese competities zou mede te wijten zijn aan het groeiend aantal kunstgrasvelden in de Nederlandse ere- en eerste divisie, zo was een aantal bestuurders van mening. Het verwijt zal voor menig veld- en clubbeheerder aanleiding zijn geweest voor een extra glaasje tijdens het kerstdiner.

'Andere belangen'

De discussie omtrent kunstgras in het betaald voetbal werd met name op gang gebracht door de directie van Feyenoord. Volgens Wim

Biesterveld, voorzitter van FC Volendam, heeft die commotie niet zozeer te maken met de zorgen over Nederlandse clubs in de Europese competities, maar meer met een politieke agenda. FC Volendam was na Heracles Almelo de tweede club in ons land die de overstap maakte naar kunstgras. 'Net als bij Ajax en PSV speelt de jeugd van Feyenoord op kunstgras. Daar gaan ze zelfs mee door tot aan de A-jeugd. Feyenoord en de andere topclubs zouden zich daarom beter kunnen afvragen of het dan wel zo verstandig is om daarna op natuurgras te gaan spelen. Ze zouden er juist beter aan doen om op kunstgras te blijven spelen. Zelfs in het stadion. Dan profiteren ze optimaal van de opleiding en trainingen die de spelers bij de jeugd hebben genoten.' Dat idee wordt gedeeld door de meeste toptrainers. Die roepen dat spelers vanaf hun 18e niets meer kan worden bijgebracht, maar dat ze slechts kunnen worden verbeterd als teamspeler. Spelers dwingen om zich te conformeren aan een andere ondergrond werkt daarom averechts. Volgens Biesterveld moet de discussie realistisch blijven. 'Voetbal is een commerciële business. In Nederland hebben we 72 miljoen euro aan

televisie-inkomsten te verdelen, terwijl de clubs in Engeland gezamenlijk één miljard euro mogen verdelen.' Het zijn doorgaans dan ook economische motieven waarom voor kunstgras wordt gekozen. 'Dankzij het kunstgras kunnen wij het stadion veel beter exploiteren. In de zomer wordt het veld door bedrijven gehuurd voor hun eigen evenement. En vlak voor de winterstop hadden wij een groot gala in een tent op de middenstip. Een kleine betaaldvoetbalorganisatie als FC Volendam kan zich simpelweg geen natuurgras veroorloven.' Paul Rinkens van MVV heeft dezelfde mening. De club uit Maastricht zal komende zomer ook de overstap maken naar kunstgras. 'Je moet een stadion zien als een vastgoedproject. Bedrijfsmatig is het alleen mogelijk om dat gebouw optimaal te gebruiken als je dat op een multifunctionele manier doet.' Rinkens gaat nog een stap verder. 'Veel stadions zijn eigendom van de gemeente. Het is eigenlijk van de gekke dat de overheid een stadion subsidieert, terwijl mensen in de wijk op een rollator moeten wachten. Een exploitatiebeleid waarbij een pand slechts eens in de veertien dagen anderhalf uur gebruikt wordt om de rest van de tijd leeg te staan, zal in

elke andere sector leiden tot zes stille tochten en protestmarsen. Maar als het op voetbal aankomt, dan mogen we dat opeens accepteren onder het mom van emotie. Dat is toch van de zotte?'

Geen reden

Ook Hugo de Vries van Greenfields blijft zich mateloos storen aan de negatieve beeldvorming omtrent kunstgras, vooral kunstgras in het betaald voetbal. 'Het gaat met name om een aantal mensen in de media die denken van alles te moeten vinden. Die lopen altijd achter de clubs aan die hoog op de ranglijst staan, maar vergeten daarbij dat er andere clubs nodig zijn om de competitie te organiseren. Ik geloof helemaal niet dat iedereen zo tegen is. Iedereen is per definitie liefhebber van een prachtig natuurgrasveld. Ik ook. Maar geen enkele club in ons land heeft voldoende budget om dat te realiseren.' Die laatste opmerking van De Vries is wel erg kort door de bocht en waarschijnlijk een kras op de ziel van iedere natuurgrasliefhebber. Anderzijds lijkt de uitspraak van De Vries te worden bevestigd in Enschede en Eindhoven. Begin maart kondigde FC Twente aanzienlijke bezuinigingen aan om toch haar Europese aspiraties te kunnen waarmaken. En in Eindhoven werd de mat van PSV nog voor de winterstop vervangen, maar lijken de problemen nog altijd niet te zijn opgelost. 'Het halve veld lag na de wedstrijd in de kleedkamer', reageerde PSV-doelman Jeroen Zoet na afloop van de tweede wedstrijd op de mat. 'Heel de kleedkamer lag vol met gras. Ze hebben er alles aan gedaan om een goed veld neer te leggen, maar er gingen weer heel veel mensen onderuit.' De

kwaliteit van het veld in Eindhoven is de verantwoordelijkheid van het bedrijf Agterberg. 'De problemen worden wel erg uitvergroot, maar goed, ik moet bekennen dat het veld er niet perfect bij ligt. En dat had ik wel beloofd', erkende directeur Cees Haaksman in de lokale krant. 'Je moet de conditie waarin de mat zich momenteel bevindt, vergelijken met iemand die zwaar verkouden is, maar toch gaat sporten. Die persoon hapt dan ook naar adem.' Volgens Haaksman zouden er tijdens het leggen ziektes in de mat zijn geslopen. De mat zou vervolgens onvoldoende tijd hebben gehad om daarvan bij te komen.

Hugo de Vries kan enig begrip opbrengen voor de emoties rondom de verschillen tussen kunstgras en natuurgras. 'Technisch gezien zijn wij prima in staat om een product te realiseren dat wél hetzelfde is als natuurgras. Maar wij worden beperkt door de regelgeving, waardoor bepaalde zaken niet toegestaan zijn.' De Vries noemt de testprocedure als voorbeeld. 'De componenten voor een kunstgrasveld worden apart en in een droge situatie getest. Wij mogen daarbij geen water gebruiken, terwijl we weten dat water een koelende werking heeft en de uitvoering van een sliding verbetert. Dat is een rare situatie. Zo kunnen wij geen kunstgrasysteem realiseren dat

Hugo de Vries

Cees Haaksman

Maarten Vreuls

Paul Rinkens

Wim Biesterveld

Steeds minder clubs kunnen zich de kosten voor een goed natuurgrasveld permitteren.

volledig aan de wens van de spelers voldoet.’ De kans dat daarin op korte termijn verandering komt, is echter klein. ‘De nieuwe manual voor kunstgras zal later dit jaar uitkomen, maar daar zijn slechts een paar kleine wijzigingen in aangebracht. De testmethodes zijn echter niet veranderd’, laat een woordvoerder van FIFA weten.

Onwil om te veranderen

Dat zo veel clubs in Nederland spelen op kunstgras, is mede te danken – of te wijten – aan de Coöperatie Eerste Divisie (CED). Die schreef in 2012 een tender uit waarbij Tencate Greenfields als winnaar uit de bus kwam. ‘Wij zien kunstgras als een geschikte oplossing voor alle competities. Dus ook voor het betaald voetbal’, zegt Maarten Vreuls van de Coöperatie Eerste Divisie. ‘Ons doel is een goed veld voor alle leden. Om dat te faciliteren, hebben we destijds de tender uit-

geschreven. Uiteindelijk is de keuze om over te stappen op kunstgras een samenspel tussen de club, de stadioneigenaar en andere stakeholders.’ Volgens Vreuls zijn er geen plannen om iets dergelijks ook voor natuurgras te doen. ‘Uiteindelijk kun je met kunstgras ook meer met je stadion doen en dus de exploitatie verbeteren.’ Kunstgras de schuld geven van de teruglopende resultaten op Europees niveau is te gemakkelijk, vindt ook Vreuls. ‘Maar het enige dat wij kunnen doen, is constant de feiten op een rijtje zetten.’ Paul Rinkens van MVV ziet wel een reden waarom de meningen zo verdeeld zijn. ‘Verandering vinden mensen doorgaans niet leuk. Daarom verzetten we ons. Maar we staan zowel maatschappelijk als economisch op een kruispunt. Enerzijds moeten we afscheid nemen van een tijdperk en accepteren dat voetbal en stadionexploitatie niet langer alleen op emotie kunnen drijven.

Ondanks het goede resultaat van Oranje op het WK in Brazilië, was de KNVB bezorgd over de toekomst van het Nederlands voetbal

Anderzijds heb je nog steeds een hele generatie conservatieve clubbestuurders die krampachtig vasthouden aan het oude en niet openstaan voor veranderingen’, merkt hij op. ‘De gemiddelde leeftijd van de voetbalclubbestuurder ligt boven de 50. Die generatie heeft nog altijd moeite om kunstgras te accepteren.’ Veel van deze zogenaamde oude en in de mening van Rinkens conservatieve clubbestuurders lijken echter te worden gesterkt in hun overtuiging door de feedback van de aanvoerders van hun teams. Deze veel

jongere insiders geven massaal nog steeds de voorkeur aan natuurgras, zo blijkt uit statistieken van de Vereniging voor Contractspelers (VVCS).

Dat zo veel clubs in Nederland op kunstgras spelen, is mede te danken – of te wijten – aan de Coöperatie Betaald Voetbal

Kunstgras blijft

Wim Biesterveld van FC Volendam is ervan overtuigd dat kunstgras in het betaalde voetbal blijft. 'Ik verwacht dat uiteindelijk ook elders in Europa en daarbuiten kunstgras zijn intrede zal doen', zegt de bestuurder, die deelneemt aan verschillende werkgroepen binnen de KNVB. 'En die verwachting wordt gedeeld door velen binnen de KNVB.' Het idee van een verbod op kunstgras in het betaald voetbal lijkt onhaalbaar. 'Die keuze is uiteindelijk aan de KNVB. FIFA is van mening dat kunstgras goed genoeg is om te worden gebruikt in alle competities. Daarom is het niet aan ons om een dergelijk besluit te nemen', zegt een woordvoerder van FIFA. Wim Biesterveld denkt dat Nederlandse clubs op de langere termijn zelfs profijt zullen hebben van hun ervaring op kunstgras. Paul Rinkens merkt op dat kunstgras steeds meer lijkt op natuurgras. 'Wij zaten onlangs bij Top Oss op de tribune en vroegen ons af of het veld nu wel of geen kunstgras was. We moesten echt naar beneden gaan om vast te stellen dat dat wel zo was.' De observatie van Rinken is overigens vooral optisch, want tijdens de VVCS-veldencompetitie beoordeelden de aanvoerders van de teams in de eerste divisie dit veld als 'laagst geplaatste kunstgrasveld' in hun competitie. Wie deze veldencompetitie vergelijkt met een paar jaar geleden, zal het trouwens opvallen dat kunstgras niet meer standaard lager wordt beoordeeld dan natuurgras. Het eerste kunstgrasveld van Roda staat al op de vierde plaats in de tussenstand van 2 maart 2015.

Er is een aanzienlijke kans dat het aantal clubs in het betaald voetbal dat klant is van Tencate Greenfields verder toeneemt. Ook FC Twente lijkt overstag te gaan. Niet naar kunstgras, maar naar een hybride systeem. Eerder dit seizoen legde groundsman Henry de Weert op de clubwebsite uit, dat er de hele week lampen op het veld hadden gestaan en dat een groot deel van het veld

afgedekt was geweest met speciaal doek om de groei van jong gras te stimuleren. Gezien de aanhoudende klachten heeft dat niet voldoende gewerkt. Nu de club ook nog de broekriem moet aanhalen, is het maar de vraag of FC Twente voldoende middelen heeft om een goed veld te realiseren. 'De afgelopen periode is er veel gediscussieerd over wel of niet kunstgras in Nederland. Voorlopig willen we er even niets over roepen', laat woordvoerder Richard Peters weten. Na alle perikelen over de financiële situatie bij de club, het terugtrekken van Jong Twente uit de Jupiler League en de mindering in punten vanuit de KNVB, kan FC Twente deze discussie er voorlopig niet bij gebruiken. Loek de Vries, bestuursvoorzitter en CEO bij Koninklijke Tencate, denkt daar anders over. Volgens De Vries is de club uit Enschede zeer enthousiast over Xtragrass, een hybride systeem dat Greenfields al jaren aanlegt in het buitenland, maar dat in Nederland nog relatief onbekend is. Mocht FC Twente kiezen voor deze oplossing, dan is de club de eerste BVO in ons land die een XtraGrass-veld in haar stadion heeft. Hybride oplossingen zijn natuurlijk wel verschillend; zo heeft AZ bijvoorbeeld een GrassMaster-hoofdveld.

FIFA doet veel onderzoek naar de eventuele andere manier van spelen op kunstgras. 'Aanvallend ingestelde teams hebben een voordeel op kunstgras, omdat de balcirculatie hoger is. Teams die gewend zijn aan het spelen op kunstgras, spelen de bal sneller en vaker rond. De afstand waarover dit gebeurt, is echter niet anders dan op natuurgras. Dat neemt niet weg dat teams op kunstgras juist compacter spelen', zegt Blake Wooster. Wooster analyseerde in opdracht van FIFA gedurende verschillende jaren wedstrijden op natuur- en kunstgras. Het onderzoek van Wooster richtte zich daarbij op wedstrijden in nationale competities, alsmede de Champions League en zelfs wedstrijden tijdens wereldkampioenschappen voor jeugdteams. 'De condities op een kunstgrasveld zijn overal hetzelfde, waardoor de balstuit en balrol worden gegarandeerd. Als je dat weet en daarop traint, dan kun je daar dus voordeel mee boeken.' Tijdens zijn onderzoek legde Wooster alle acties en interacties vast door middel van speciale camera's en software. 'Teams met ervaring op kunstgras schieten daarom vaker op doel. Het aantal goals dat ze scoren is ook hoger, ongeacht de ondergrond waarop ze spelen. Uiteindelijk komt het neer op vertrouwen en voorspelbaarheid; je weet hoe de bal reageert en durft ernaar te handelen.'

Maar ondanks de verbeterde kwaliteit van kunstgras, bleef de vrees voor blessures lange tijd de reden om de aanschaf van kunstgras te heroverwegen. 'Hoewel het argument van blessures als gevolg van slidings altijd en overal ter sprake kwam, laten de cijfers zien dat spelers juist op kunstgras meer slidings maken dan op natuurgras', zegt Wooster, die opmerkt dat de cijfers uit Nederland enigszins afwijken van het internationale beeld. 'In Nederland was het verschil tussen het aantal slidings op kunst- en natuurgras juist minimaal.'

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-5174